

Resinci Süz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ¹

Namaz kılmanın ve büyük günahları işlememenin,² insan için ne derece hakiki bir vazife ve onun yaradılışına ne kadar uygun bir gaye olduğunu görmek istersen şu temsili hikâyeciğe bak, dinle:

Seferberlik halindeki bir taburda, biri eğitilmiş, vazifesini seven; diğeri acemi, nefsine düşkün iki asker bulunuyordu. Vazifesini seven, eğitime ve harbe katılır, işine dikkat eder, erzakını ve yiyeceğini hiç düşünmezdi. Çünkü onu beslemenin, ihtiyaçlarını karşılamamanın, hasta olduğunda tedavi etmenin, hatta ihtiyaç duyduğunda lokmayı ağzına koymamanın devletin işi olduğunu bilirdi. Onun asıl vazifesi eğitim ve hizmetti. Bazı erzak ve teçhizat işlerinde çalışır, kazan kaynatır, karavanayı yıkar, taşırdı. Ona, “Ne yapıyorsun?” diye sorulsa, “Nafakam için çalışıyorum.” demez, “Devletin işini görüyorum.” derdi.

Nefsine düşkün ve acemi olan diğer asker ise eğitime ve hizmete dikkat etmezdi. “O devletin işidir, bana ne!” der, daima nafakasını düşünüp onun peşinde koşar, taburunu terk eder, çarşıya gidip alışveriş yapardı.

Bir gün, talimli arkadaşı ona şöyle dedi: “Arkadaş, asıl vazifen eğitim almak ve savaşmaktır. Sen onun için buraya getirildin. Padişaha

¹ “Allah fenâlıktan korunanlar ve hep güzel davrananlarla beraberdir.” (Nahl sûresi, 16/128)

² Bkz. Nisâ sûresi, 4/31; Şûrâ sûresi, 42/37; Necm sûresi, 53/32.

güven, o seni aç bırakmaz. Çünkü bu, onun vazifesidir. Hem sen aciz ve fakirsin, kendine her yerde yiyecek bulamazsın. Şimdi savaş ve seferberlik zamanıdır. Hem çalışmazsan sana asi der, ceza verirler. Evet, ortada iki vazife görünüyor. Biri, padişahınkidir ki, bazen onun işini görürüz, o da bizi besler. Diğeri bizim vazifemiz, eğitim ve hizmettir. Hem padişah işimizi kolaylaştırır, bize yardım eder.”

Acaba o serseri asker, arkadaşına kulak vermezse ne kadar tehlikede kalır, anlarsın!

İşte ey tembel nefsim! O dalgalı harp meydanı, bu gürültülü ve sıkıntılı dünya hayatıdır. Taburlara taksim edilen ordu, bütün insanlıktır. O tabur ise bu asrın İslam cemaatidir. O iki askerden biri, dinin farzlarını bilen ve yerine getiren, büyük günahları terk edip günah işlememek için nefesine ve şeytana karşı savaşan takva sahibi Müslümandır. Diğeri ise rızkın gerçek sahibi Cenâb-ı Hakk'ı itham etmek derecesinde geçim derdine düşüp farz ibadetlerini terk eden ve tuttuğu yolda rastgele günahlar işleyen, zarar içindeki isyankârdır. O eğitim, başta namaz olmak üzere, ibadetlerdir. O harp ise nefse ve heveslere, cin ve insan şeytanlara karşı savaşıp kalbini ve ruhunu günahlardan, kötü ahlâktan ve ebediyen mahvolmaktan kurtarmaktır. Ve hikâyedeki iki vazifeden biri, hayatı verip insanı beslemek; diğeri ise hayatı verene ve kendisini besleyene kulluk edip yalvarmak, O'na tevekkül edip güvenmektir.

Evet hayat, Cenâb-ı Hakk'ın Samediyetine³ yaraşır sanatının en parlak mucizelerinden biri ve Rabbanî hikmetinin bir harikasıdır. İşte, bu hayatı kim vermiş ise rızıkla besleyen ve devam ettiren de O'dur,⁴ başkası olamaz! Buna delil mi istiyorsun? Meyve kurdu ve balık gibi en zayıf, en aptal hayvanlar en iyi şekilde beslenir. Çocuklar ve yavrular gibi en aciz, en nazik varlıklara en iyi rızık verilir.

³ **Samediyet:** Her şey Cenâb-ı Hakk'a muhtaç olduğu halde O'nun hiçbir şeye muhtaç olmaması.

⁴ Bkz. Bakara sûresi, 2/22, 60; En'âm sûresi, 6/99, 141, 142, 151; A'râf sûresi, 7/32, 160; Enfâl sûresi, 8/26; Yûnus sûresi, 10/31, 59, 93; Hûd sûresi, 11/6; İbrahim sûresi, 14/32; Hicr sûresi, 15/20; Nahl sûresi, 16/72, 112, 114; İsrâ sûresi, 17/70; Ankebût sûresi, 29/17, 60, 62; Rûm sûresi, 30/37, 40; Sebe sûresi, 34/15, 24, 36; Yâsîn sûresi, 36/47; Zümer sûresi, 39/52; Mü'min sûresi, 40/13, 64; Fussilet sûresi, 41/10; Şûrâ sûresi, 42/12, 19, 27; Zâriyât sûresi, 51/22, 58; Cum'a sûresi, 62/11; Talâk sûresi, 65/3; Mülk sûresi, 67/15, 21.

Evet, helâl rızık kazanmanın iktidar ve irade ile değil, acz ve zaaf ile olduğunu anlamak için balıklar ile tilkileri, yavrular ile canavarları, ağaçlar ile hayvanları kıyaslamak kâfidir.

Demek ki, geçim derdi için namazını terk eden,⁵ eğitimi ve siperini bırakıp çarşıda dilencilik yapan askere benzer. Bununla beraber, başkalarına yük olmamak için, namazını kıldıktan sonra Cenâb-ı Rezzak-ı Kerîm'in rahmet mutfağından rızıkını bizzat aramak güzeldir, mertliktir ve bir ibadettir.

Hem fitratı ve manevî donanımı, insanın ibadet için yaratıldığını gösteriyor.⁶ Zira dünya hayatı için lâzım olan amel ve iktidar yönünden insan küçük bir serçe kuşuna bile yetişemez. Fakat manevî ve uhrevî hayatı için gerekli ilim, fakrını itiraf ederek Allah'a yalvarma ve ibadet yönünden o, bütün canlıların sultanı ve kumandanı hükümdüdür.

Ey nefsim! Demek, dünya hayatını asıl maksat yapar ve daima ona çalışırsan, küçük bir serçe kuşunun askeri hükmünde olursun. Eğer ahiret hayatını asıl maksat yapıp bu hayatı da ona vesile ve tarla bilir,⁷ orası için çalışırsan, o vakit canlıların büyük bir kumandanı, şu dünyada Cenâb-ı Hakk'ın nazlı ve niyaz eden bir kulu, aziz ve muhterem bir misafiri olursun.

İşte sana iki yol.⁸ İsteddiğini seçebilirsin. Hidayeti ve başarıyı merhametlilerin en merhametlisi Allah'tan iste...

⁵ Bkz. Tâhâ sûresi, 20/132; Zâriyât sûresi, 51/57-58.

⁶ Bkz. Zâriyât sûresi, 51/56.

⁷ "Dünya, ahiretin tarlasıdır." mânâsındaki hadis için bkz. el-Gazâlî, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn* 4/19; el-Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ* 1/495; es-Sehâvî, *el-Makâsîdül-Hasene* s. 497; Aliyyülkârî, *el-Esrâru'l-Merfûa* s. 205. Ayrıca, aynı hususu değişik şekilde ifade eden Şûrâ sûresinin 20. ayetine ve el-Hâkim, *el-Müstedrek* 4/348; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ* 10/53; ed-Deylemî, *el-Müsned* 2/228'e de bakılabilir.

⁸ Bkz. "şükür" ya da "küfür" yolu (Dehr sûresi, 76/3); "iki yol (hayır ve şer yolu)" (Beled sûresi, 90/10); "kötülük" ya da "takva" yolu (Şems sûresi, 91/8); "en kolay yol" ya da "en güç yol" (Leyl sûresi, 92/5-10).